

Technické zhodnocení optikou nového zákona o účetnictví

Autor: Ing. Ladislav Čížek, auditor, Rödl & Partner

Po úvodním obecném podcastu k připravovanému novému zákonu o účetnictví nyní přichází pokračování – tentokrát na téma „Technické zhodnocení“. Říkáte si, co tak převratného či nového může připravovaný zákon zavést u technického zhodnocení? Možná se budete divit!

Jednou z novinek, které návrh zákona přináší, je úprava definice technického zhodnocení. Nebudeme zde jen předčítat paragrafová znění – naopak, prakticky si popíšeme, o co jde. Ale jednu definici uvést musíme – a to tu současnou. Ta je obsažena ve vyhlášce a říká, že technickým zhodnocením se (trochu zjednodušeně) rozumí zásahy do majetku uvedeného do užívání, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů, nebo rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku, pokud náklady dosáhnou ocenění pro dlouhodobý majetek.

Uvedené v podstatě zůstane v platnosti, nicméně přibude ještě další podmínka, která bude muset být splněna, a sice že „částky vynaložené na zásahy do jednotlivého aktiva za účetní období dosáhnou stanoveného procenta z prvotní hodnoty daného aktiva“. Co to znamená? Abychom mohli podle předloženého návrhu vykázat technické zhodnocení dlouhodobého majetku, musí být splněno několik kumulativních podmínek:

- a) musí se jednat o odpisované, resp. odepisovatelné aktivum,
- b) zásah do aktiva musí mít určité následky, např. změnu technických parametrů, rozšíření použitelnosti apod. a
- c) jeho hodnota musí dosáhnout určité výše. Právě zde přichází ona změna, a sice že hodnota technického zhodnocení musí splňovat dvě kumulativní podmínky. Za prvé si účetní jednotka sama, nebo účetní předpis určí, což bude ještě upřesněno, od jakého procenta prvotní hodnoty aktiva se jedná o technické zhodnocení, a to odděleně pro jednotlivé druhy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Zároveň musí dosáhnout hodnoty pro vykázání dlouhodobého aktiva.

Uvedme si příklad: Účetní jednotka si určila jako hodnotu pro vykázání dlouhodobého hmotného aktiva 80 000 Kč a jako procento hodnoty prvotního ocenění pro vznik technického zhodnocení 30 %. Pokud taková účetní jednotka pořídila stroj za 1 000 000 Kč a provádí na něm zásah, který má za následek zvýšení jeho použitelnosti v hodnotě 200 000 Kč, bude se jednat o technické zhodnocení? Nebude – není totiž naplněna podmínka 30 % z jeho prvotní hodnoty. Ačkoli hodnota zásahu dosahuje hodnotu 100 000 Kč a mění se technické parametry stroje.

Ale tím novinky týkající se technického zhodnocení nekončí! Návrh zákona (pro jistotu znovu zdůrazněme slovo návrh) počítá s tím, že zde bude zjednodušení pro mikro účetní jednotky. Mikro účetních jednotek je v ČR asi 354 tisíc, a v kategorizaci účetních jednotek tak tvoří největší skupinu – zhruba přes 80 % všech účetních jednotek. Zjednodušení má spočívat v tom, že nebude rozlišováno mezi „ryzím technickým zhodnocením“ a opravou či běžnou údržbou (slovy návrhu zákona může jít i jen o „udržení hodnoty“). Zkrátka pokud zásah do aktiva překročí stanovenou hranici hodnoty (například 80 000 Kč) a současně překročí stanovené procento (například 30 %), bude takový zásah aktivován do majetku, ať jde o opravu nebo o technické zhodnocení tak, jak jej běžně dosud vnímáme. Cílem takové úpravy je zjednodušit rozlišování oné mnohdy tenké hranice mezi opravou a technickým zhodnocením. Však to jistě všichni známe!

Praktiky z oboru přirozeně napadá otázka – a jak to bude v daních? Převezmou tuto metodiku? To zatím tak jednoznačné není. Z neoficiálního vyjádření náměstka ministra financí, pana Ing. Mgr.

Stanislava Kouby, Ph.D., vyplývá předpoklad, že daňové právo bude udávat určitou maximální výši procentního ukazatele, do kterého je výdaj daňově uznatelný. Jinými slovy předpokládá se, že daňové právo převezme v podstatě účetní metodiku. Tak to by byla zajímavá novinka v účetnictví i v daních, co myslíte?

Všímavý posluchač ale zpozorněl krátce po začátku našeho podcastu – a to při slově „prvotní hodnota“. To je totiž pojem, který současná účetní a daňová legislativa nezná. Prvotní hodnota je zastřešující pojem pro prvotní ocenění – tj. jde o (navrhovaný § 64):

- pořizovací cenu,
- reálnou hodnotu protiplnění,
- diskontovanou hodnotu očekávaného toku peněžních prostředků u dlouhodobého dluhu, rezerv a dlouhodobých pohledávek atd.

Ve vztahu k tématu technického zhodnocení tak jde o to, co již běžně známe jako pořizovací cenu. Ale slyšeli jste správně – v případě dlouhodobých rezerv, dlouhodobých pohledávek a dlouhodobých dluhů může jít i o diskontovanou hodnotu. To je další velmi zajímavá novinka, kterou přinese rekodifikace účetní legislativy. Podrobněji se na způsoby oceňování dle návrhu nového zákona o účetnictví podíváme v některém z dalších podcastů.

Kontrolní otázky:

Jedná se v pojetí návrhu nového zákona o účetnictví o technické zhodnocení?

Společné zadání:

Společnost s ručením omezeným, která je kategorizována jako malá účetní jednotka, si určila procento hodnoty prvotního ocenění pro vznik technického zhodnocení 30 % a hodnotu pro vykázání dlouhodobého hmotného aktiva ve výši 80 000 Kč.

Otázka první

Účetní jednotka pořídila stroj za 1 000 000 Kč a provádí na něm zásah v hodnotě 250 000 Kč. Zásah vede k získání nové funkcionality stroje.

Není naplněna podmínka 30 % z jeho prvotní hodnoty (alespoň 300 000 Kč), a nejedná se tedy o technické zhodnocení, ačkoli hodnota zásahu dosahuje 80 000 Kč určených pro vykazování dlouhodobého hmotného aktiva.

Otázka druhá

Účetní jednotka pořídila stroj za 100 000 Kč a provádí na něm zásah v hodnotě 75 000 Kč. Zásah vede k získání nové funkcionality stroje.

V tomto případě není naplněna podmínka pro vykázání dlouhodobého hmotného aktiva 80 000 Kč, a nejedná se tedy o technické zhodnocení, ačkoli hodnota zásahu převyšuje hodnotu 30 % z jeho prvotní hodnoty.

A otázka poslední

Účetní jednotka pořídila stroj za 100 000 Kč a provádí na něm zásah v hodnotě 85 000 Kč. Jde o pravidelnou revizní prohlídku, nutnou pro splnění legislativních požadavků pro provoz stroje.

Podmínka pro vykázání dlouhodobého hmotného aktiva 80 000 Kč je naplněna. Současně je splněna podmínka, že jde o částku převyšující 30 % prvotní hodnoty. Tento zásah však nemá za následek změnu

účelu nebo technických parametrů nebo rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti stroje, a nejedná se proto o technické zhodnocení, ačkoliv jsou splněny obě podmínky – tedy částka převyšuje 30 % prvotní hodnoty a současně splňuje hodnotu pro vykazání dlouhodobého majetku.

V případě mikro účetní jednotky by se jednalo o technické zhodnocení, neboť jde o udržení hodnoty stroje.

Související odkazy:

- Návrh paragrafového znění nového zákona o účetnictví (stav k vnějšímu připomínkovému řízení)
<https://odok.cz/portal/services/download/attachment/KORNCKKHWT75/>
- Důvodová zpráva k návrhu nového zákona o účetnictví
<https://odok.cz/portal/services/download/attachment/KORNCKKHUOM/>
- Obdržené připomínky k návrhu nového zákona o účetnictví
<https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORNCKKHGM1N/>